

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2858

יום ראשון כ"ג אדר א' תשפ"ד | דף היומי בבלי: ב"מ ד' | עמוד היומי: שבת ט. | דף הכולל: ב"מ צה | קנין ירושלמי: תרומות סא
דף היומי בהלכה: ר"ח י".
מוסר: שם עולם - ומצות חיזוק' עד 'וגם לענין תחית המתים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: תנא דבי אליהו רבה פרק א' עד סוף פרק א'

**רציתי לומר לאשתי שהיא תלך לבר מצוה במקומי
ולמסור לבעל השמחה שלא יכולתי לבוא, לא היה
לי כוח, הייתי פשוט במצב רוח ירוד ומותש מאוד
מכל הנסיעה, מתישהו נזכרתי שאני עצמי הוא
בעל השמחה ואני כן צריך ללכת לבר מצוה...**

רבי אברהם מרדכי מלאך על מידת השמחה בשני חודשי אדר

והיה לי חשק להגיד לאשתי שהיא תלך לבר מצוה ולמסור
לבעל השמחה (אבי הבן), שלא יכולתי לבוא, לא היה לי כוח,
הייתי פשוט במצב רוח ירוד ומותש מאוד מכל הנסיעה, בקיצור
הייתי מחוק. מתישהו נזכרתי שאני אבי הבן ואני כן צריך ללכת
לבר מצוה...

הלכתי לבר מצוה בלי כוח, ובדרך כשהלכתי אמרתי לעצמי,
אוי רבש"ע, לא יכולת להקל עליי קצת... מה?? זה היה חייב
להיות הכל באותו יום של הבר מצוה? הייתי ממש במצב של
פיזור הנפש, הראש לא פה, לא ידעתי אם זה יום טוב או שבת, או
כל נדרי או כל חמירא, לא ידעתי איפה אני נמצא.

אני זוכר שהגעתי לבר מצוה וזה היה באולם של סקווירא,
וכידוע כשבעל השמחה מגיע אין אף אחד חוץ מהקייטרינג
והצלם, וקשה להסביר איך השולחנות היו נראים כשקוראים
בכתב אבל זה היה ככה: מנת הפתיח, עוד לפני הבלניצ'עס, בכל
מקום היה לחמנייה ולידה היתה צלחת רחבה עם פירות חתוכים,
אננס ומלון, ועל הצלחת היתה ערימה של עוד פירות חתוכים
ומכוסים עם כוס הפוך, כוס רגילה הפוכה על ערימת הפירות, וזה
היה העיצוב של המנה. ומסביב הצלחת יש חתיכות רימון וסוג של
רוטב מרוח גם כן, וכן קיווי, ממש מפואר.

אבל אני מתבונן בצלחת ונפל לי הרעיון. כשמסתכלים על

אספר סיפור שבדידי הוי עובדא.

זה קרה לפני כמה שנים טובות. בסוף הקיץ כשהיינו נופשים
בהרים והגעתי הביתה והנה אני רואה הרבה 'הצלה' ליד הדירה
שלי, כמובן היה שם המולה גדולה מאוד, והיה שם הרבה עוייילים!!
והמצב שם היה נורא. הלכתי לברר מה קרה? ואני מגלה שאחד
מילדי המשפחה שלי שבר את הברך. רבותי, אני לא רוצה לתאר
את הכאב שעוברים, אבל אני עצמי מרגיש את הכאב כעת מחדש,
רק לחשוב על מה שהיה. ברך שבורה זה סיפור של ניתוח אחרי
ניתוח אחרי ניתוח ואז תרפיות, וכל המשפחה מסתובבת סביב זה
ואנחנו היינו ממש קרובים לפני יום כיפור, יום לפני ערב יום
הקדוש, וזכינו להכניס את אחד הבנים שלי לעול מצוות. כלומר,
עשינו בר מצווה יומיים לפני יום הקדוש, ונכנסנו לרופא והרופא
קבע שמחר חייב להיות ניתוח. זאת אומרת שביום של הבר מצוה
של הילד, אנחנו צריכים להיות טרודים בנייתוח של ילד אחר.
והייתי צריך להיות בבית חולים בקולומביה במשך שעות ארוכות.
נקצר פה בכל הפרטים הכואבים, חזרנו הביתה ממש שעתיים
לפני הבר מצוה, סחוטים, אחרי יום של סליחות עם י"ג מידות,
יום שנוהגים הרבה מכלל ישראל ללכת לתשליך, יום שאמורים
להתחמם לקראת יום הקדוש, ובמקום זה אנחנו תקועים בבית
חולים. ואני חוזר הביתה ועכשיו עלי להתכונן לבר מצוה.

חשבתי אז ככה, הקב"ה לפעמים מביא לנו איזה בלגן... ואדם חושב לעצמו אוי וויי... אבל אולי זה נראה אצלך כמו בלגן אבל זה בעצם עיצוב, זה עיצוב מפואר - אם יכולת לראות את כל האולם, את כל העולם, הייתי רואה שאצל כל אחד יש את הבלגן שלו, כל משפחה מקבלת את הפעקעל'ע שהיא צריכה לעבור. אילו היית רואה את החשבון הכולל היית מסכים שזה עיצוב מצויין. רבותי, אנחנו אומרים הראנו ה' חסדיך, ה' תראה לנו, שלא נצטרך רק להאמין שזה טוב. כמו שאחד אמר, ה' יעזור שיהיה טוב ולא נצטרך לעיין בספרים חסידיים להבין למה זה נקרא טוב' ה' יעזרנו שנוכל לשמוח בחודשיים אלו המיוחדים לשמחה, ושמחת בכל הטוב שנוכל לשמוח בכל הטוב שהקב"ה עושה לנו, שנוכה לכל השפעות הטובות, ונקח איתנו שמחה לכל השנה. (אסדר לסעודתא)

הצלחת מה רואים? רואים כוס הפוכה! זה נראה שהיה כוס מלא פירות ומישהו הפך את הכל לתוך הצלחת שלי. ואם זה לא מפסיק אז גם פוזרו כמה רימונים ונמרח רוטב מסביב. חשבתי שאילו הגעתי הביתה וראיתי צלחת בודדת כזאת על השולחן הייתי מתרגש. מי שפך את הפירות, מי מרח את העסק, מי עשה את הבלגן, איזה ברברים אתם, ממש חיות, אין לכם שליטה!!! למה לא כעסתי פה? כי ראיתי שבכל מקום יש צלחת כזאת. אהה, זה משהו מתוכנן, זה לא כוס שמישהו הפך אותו בטעות, אלא זה בדיוק העיצוב המודרני. נו מילא! אילו הייתי רואה צלחת בודדת הייתי בטוח שנתקלתי בחורבן. אבל כשרואים שבכל מקום יש את זה אז אתה מבין שזה משהו עם סדר. אז פתאום הדבר הטיפשי הזה נהפך לדבר נפלא. ואני עוד אפילו שילמתי על זה, כי הייתי בעל השמחה ואני הייתי צריך לשלם על הבלגן הזה.

ימים אחדים לאחר מכן הגיעו כמה טפסי רישום של בחורים המבקשים להתקבל לשיבה אצלנו, ואחד מהם היה מהבחור החלש הזה אשר כבר הסכמתי לקבלו, אבל לא הצלחתי להבין מה קורה כאן, הרי כבר קיבלתי אותו לשיבה?

הרה"ג רבי יוחנן האגער שליט"א עם סיפור נפלא על קבלת תלמידים לשיבה

געווען דיין קינד, יעצט בעט איך דך, העלף מיך מחזק זיין דיין ישיבה!" (אבינו שבשמים! אני חיזקתי את בנך, עכשיו אני מבקש ממך, עזור נא לי לחזק את הישיבה שלך).

מספר הרה"ג רבי יוחנן שליט"א דברים כהווייתם:

"ימים אחדים לאחר מכן, הגיעו כמה וכמה טפסי רישום של בחורים המבקשים להתקבל לשיבה אצלנו, ואחד מהם היה מאת הבחור החלש הזה אשר כבר הסכמתי לקבלו, אבל לא הצלחתי להבין מה קורה כאן, הרי כבר קיבלתי אותו לשיבה ושלחתי מכתב אישור לביתו על קבלתו, א"כ למה הוא שולח עוד פעם טופס רישום?

"אולם כשהמשכתי לקרוא את הטופס ששלח אותו בחור, נוכחתי לראות ששם האב שונה, וגם שם הישיבה ממנה הוא מגיע שונה מהפרטים והנתונים שהיו אצלי בטופס הראשון של אותו בחור, ואז הבנתי שאין זה אותו בחור אלא בחור אחר."

דבר זה היה לפלא בעיני, כי השם של הבחורים הללו לא היה שם רגיל ושכיח. הלך רבי יוחנן ובריר היטב אחר הבחור הזה, ושמע שהבחור הוא מצוין להפליא והרבה ישיבות 'רודפות' אחריו כדי שיבוא ללמוד אצלם! מיהר המנהל להזמין אליו את הבחור עם אביו, ואמנם תיכף כשהבחור נכנס אליו ראה שמדובר בבחור משכמו ולמעלה, ובוודאי בחור זה הולך להוסיף בעז"ה הרבה לטובת הישיבה.

שאל המנהל את אבי הבחור: האם יש לכם איזה קרוב משפחה

הרה"ג רבי יוחנן האגער שליט"א, בן יקר לאביו כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ בית שמש שליט"א, התמנה לאחרונה לשמש כמנהל דמתיבתא ווען בעיר מאנסי. הוא משקיע כוחות גדולים לרומם את איכות הישיבה ואף משתדל לקבל אליה בחורים טובים ומצוינים שיוסיפו חן והדר לרמה הגבוהה של הישיבה המיוחדת אשר שמה הטוב הולך לפנייה בכל מקום.

תחת אחד השיחים מספר רבי יוחנן מעשה נפלא:

בתקופת רישום התלמידים לשיבה, הגיע אליו יום אחד טופס רישום של בחור חלש מאד, ובמחשבה ראשונה שעלתה אצלו נטתה דעתו שלא לקבלו אל הישיבה. הוא בירר על הבחור אצל ידידים ומכרים, והתברר שהבחור הזה אמנם אינו מהווה סכנה רוחנית לתלמידי הישיבה, אבל הוא לא יוסיף לאיכות הישיבה מאומה מחמת כישירונויותיו החלשים מאד.

עם זאת, כמי שמופקד על נשמותיהם של בחורים צעירים ובדיני נפשות עסקינן, הוא עדיין הסתפק לכאן ולכאן, אולי בכל זאת ראוי שיקבלו אותו כדי שאחרים מתלמידי הישיבה ישפיעו עליו ויצליח בתלמודו ובהתנהגותו; מאידך גיסא היה גם את הצד השני שאולי אכן אין מן הראוי לקבלו, בשביל לשמור על הרמה הגבוהה של הישיבה המצוינת.

לבסוף ריחם רבי יוחנן על הבחור ועל אביו, והחליט שיקבל את הבחור כתלמיד מן המניין, וכן עשה. הוא מספר שבאותה שעה נשא תפילה זכה לפני הקב"ה: "הייליגער טאטע! איך האב מחזק

אני בעצמי איני יודע למה ליבי משך אותי לשלוח אותו דייקא לשיבה הזו"...

את הסיפור מסיים רבי יוחנן ואומר: "בחור חשוב זה אכן מוסיף השפעה גדולה ומרובה על כל תלמידי השיבה, ואנו רואים בכך סייעתא דשמיא מיוחדת שליוותה אותנו במעשה זה, לאחר שהחלטנו לקבל את הבחור הראשון כדי לחזק אותו, וכך זכינו לקבל את הבחור השני שהרבה ישיבות חשקו בו, והנה אלינו הוא הגיע מעצמו ללא הזמנה".

(המבשר תורני)

ששמו הוא כשם בנכם? ענה האב: "אני יודע מזה, מדובר בקרוב רחוק מאוד, ואין לנו כמעט שייכות". שאל רבי יוחנן את האב: "האם ידעת שהבחור ההוא הולך להיכנס ללמוד כאן בשיבה?" ענה האב: "לא ידעתי, ואפילו איני יודע באיזה ישיבה הוא לומד עכשיו".

התחיל המנהל לדבר עם הבחור וראה שלפניו עומד עילוי ממש! יקר המציאות! וכמובן שמיד קיבל אותו לשיבה. או-אז נענה האב ואמר למנהל השיבה רבי יוחנן: "אומר לכם את האמת! ישיבות רבות רדפו אחרי בני שיסכים להיכנס אליהן, ואילו אתם אפילו לא ביקשתם כלל שבני יבוא ללמוד אצלכם, ומכל מקום

פעם ראה רבינו אחד מנכדיו קורא עיתון, מיד נרעש רבינו ואמר לנכדו בכאב לב, 'כשאני הייתי בגיל שלך כמעט לא ידעתי איך קוראים לי, ואתה עוד יש לך זמן לקרוא בעיתון?'

על שקידתו המופלאה של מרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך שליט"א בצעירותו

תוך כדי נסיעתו דפי גמרא רש"י תוס' בעל פה.

סיפר הרה"ג ר' דוד הלר שליט"א, שזוכר הוא את רבינו בצעירותו מגיע לעיר לוגאנו בשווייץ לבית אביו הרה"ג ר' ליפא הלר זצ"ל, והיה מדבר בלימוד עם אביו, וראה איך הם מתווכחים בלימוד אודות דברי הפני יהושע' בסוגיא מסוימת, ואביו פתח פני יהושע לבדוק את דבריו מתוך הספר, ורבינו לעומתו השלים בעל פה את לשון הפני יהושע מילה במילה - מתוך הזיכרון ללא לעיין בספר.

לפני גיל בר מצווה כבר קיבל רבינו מכתב מזקנו הגרש"ז פינס זצ"ל שילמד כל מסכת כתובות עם ר"ן, ורבינו כמובן התיישב ללמוד קודם הבר מצווה את כל מסכת כתובות כבקשת זקנו.

פעם ראה רבינו אחד מנכדיו קורא עיתון, מיד נרעש רבינו ואמר לנכדו בכאב לב, "כשאני הייתי בגיל שלך כמעט לא ידעתי איך קוראים לי, ואתה עוד יש לך זמן לקרוא בעיתון?"

לפנינו מספר עובדות מופלאות שיש בהן כדי להמחיש את גודל שקידתו של מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א בימי צעירותו. הדברים פורסמו בגיליון השבועי 'הלכות והנהגות' - תצוה תשפ"ד:

סיפר מי שישן עם רבינו בימי בחרותו, שאמור של רבינו ע"ה ביקשה ממנו ללבוש בגדי לילה, אך רבינו חס על זמנו, והלביש את בגדי הלילה מעל בגדיו.

וסיפרה הרבנית רומפלר [אשת הגה"צ רבי אלימלך רומפלר זצ"ל מלונדון], שכאשר אמו של רבינו סידרה מקום שינה במקלט לבניה בזמן המלחמה, היא 'למשה'לה שלי אני לא צריכה לסדר מקום, הוא בין כל לא הולך לישון על מיטה'.

סיפר הגאון המופלא רבי בצלאל ראקוב זצ"ל החברותא של מרן שליט"א מימי צעירותו, כי בצעירותו ובילדותו ראה 'שיעור מוסר חי' של ניצול הזמן ללימוד התורה אצל מרן שליט"א, כאשר בכל פעם שהוצרך מרן שליט"א לנסוע על גבי אופניים [כלי תחבורה מקובל בלונדון בימים ההם], היה רושם תחילה 'מראי מקומות' וראשי פרקים מהסוגיות בהם הוא לומד, והיה תולה את הפיתקא נגד עיניו, וכך היה נוסע ברחובות לונדון עם הפיתקא לפניו, ומשנן

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

נכנסנו לחדרו, קבוצת ילדים נרגשים ואנוכי המחנך. הגאון הרב נבנצל שליט"א הושיב אותי לידו בראש השולחן והמתין קמעה שכל הילדים יסתדרו על מקומותיהם. לפתע הוא קם ממקומו ויצא מן החדר בפתאומיות

הרב ישראל היימן על מידת הזריזות שראה אצל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

אז מה בער, למה כל כך למהר?

התשובה היא שמשה רבנו לימד את העם את המידה המופלאה של הזריזות. המידה הזו שהיא עומדת בפני עצמה ולא רק כאמצעי להשיג דבר או שניים במהירות. כחלק מדרכי העבודה, במעלות ברייתא דר' פנחס בן יאיר מופיעה גם מידת הזריזות שנבחנת בפני עצמה.

משה מלמד אותנו שאם ישנו ציווי שצריך לקיים אין להמתין איתנו אפילו כמלא נימה. מיד לעשות! וזהו חלק חשוב העומד בפני עצמו בעבודת ה'.

וכדברי הרמח"ל במסילת ישרים: "מלמד שכל מעשיהם של צדיקים במהירות. אשר לא ייתנו הפסק זמן לא אל התחלת המצווה ולא אל השלמתה".

זכורני בבחורותי ששהיתי הרבה בבית מדרשו של הגרי"ש אלישיב זלה"ה, שם הכל התנהל במצב של 'לרגעים תבחננו'. בזריזות נוראה. ממרום שנותיו וגילו המופלג היה מתנהל פוסק הדור בזריזות מופלאה מדבר לדבר. לא פעם שמתי אל ליבי שבחמש דקות שלאחר תפילת שחרית או ערבית היה מספיק הגרי"ש לענות לכמה אנשים (אלו שהיו להם קביעות) ולפסוק בכמה וכמה נושאים, לברך את כל מי שהיה זקוק לברכה ולייעץ למי שבא במיוחד לכך לבית מדרשו. כל זה היה לוקח עד חמש דקות, ולאחריהן כבר היה פונה הגרי"ש לביתו להמשיך בשגרת לימודו.

גם כאשר באתי לשמוע את שיעורו המפורסם, התפילה הייתה מסתיימת וברגע כמימריה - בעוד כל הקהל מתיישב ומתארגן על מקומו, כבר היה הגרי"ש ישוב, הגמרא הגדולה פתוחה תחת ידיו והוא פותח באמירת השיעור.

מידת הזריזות היא אבן יסוד בעליה הרוחנית של כל החפץ לעלות בית ה'. לא רק בגלל שעל ידה מספיקים יותר אלא גם כי זו הצורה לקיים את המוטל עלינו. והיא נקנית על ידי יראת שמים וקרבת ה'.

שח לי ידי המחנך המפורסם הרב י. פ. שליט"א:

בהזדמנות אחת בה נכנסתי עם כיתתי לשמוע שיחת חיזוק מהגאון רבי אביגדור נבנצל שליט"א בביתו בעיר העתיקה בירושלים, ראיתי מחזה מופלא.

נכנסנו לחדרו, קבוצת ילדים נרגשים ואנוכי המחנך. הגאון שליט"א הושיב אותי לידו בראש השולחן והמתין קמעה שכל הילדים יסתדרו על מקומותיהם. לפתע הוא קם ממקומו, ביקש את סליחתי בניע ראש ויצא מן החדר בפתאומיות. אחרי דקה קצרה, עוד לפני שהבנתי מי ומה, הוא הופיע חזרה בדלת החדר כשהוא גורר במאמץ ערמת כיסאות פלסטיק. הוא פשוט קלט מיד כשנכנסנו שאין מספיק מקומות ישיבה לכל הילדים ולפני שמישהו יחטוף לו את המצווה הוא הזדרז לקיימה...

מעבר למידת הענווה הטבעית כל כך אצל רבה של העיר העתיקה שליט"א ניתן ללמוד מהאנקדוטה הזו נקודה חשובה נוספת הקשורה לפרשת השבוע.

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל", וברש"י הק' שהדבר היה מיד למחרת יום הכיפורים, רגע אחרי ירידתו מהר חורב. צריך להבין מה הלך כאן...

משה כבר נמצא בהר בפעם השלישית למשך ארבעים יום. ללא אכילה ושתייה, ללא שינה, ולמעשה בהתפשטות הגשמיות. ניתן להניח שהגוף לא יצא מחוזק מכך... מתאים היה שינוח יום או יומיים.

אבל משה יושב מיד לשפוט את העם, (כמבואר שגם המעשה עם יתרו היה באותו היום), וגם מכנס שש מאות אלף איש לפרוש בפניהם את מעשה המשכן על כל הלכותיו המורכבות.

מילא אם זה היה בוער למישהו, אם היה מדובר על עוד יום של הקרבת קרבנות או מעשה הקטורת. אבל הדברים אינם כן! מלאכת עשיית המשכן נמשכה עד כ"ה בכסלו. מאז עמדו כלי המשכן ללא כל שימוש עד ראש חודש ניסן שרק אז הוקם המשכן לראשונה.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בהפסקה לאחר שחרית הראה את ידו לחזון איש. מיד כשראהו החזון איש הורה לו לנסוע תיכף לבית החולים, וקרא לבנו של החולה ואמר לו, 'אם הרופאים ירצו לחתוך את היד, אל תיתן להם'

הרה"ח רבי מנשה ישראל רייזמן על חכמתו של מרן החזון איש זי"ע

שאי אפשר לכפות חולה לעשות ענין רפואה בניגוד לרצונו, אם כן מה אכפת לנו לעשות אינפוזיה, זה הרי באחריותם. ולכן הסכים הרופא השני לתת לו אינפוזיה, וכך הווה. לאחר ב' ימים נתרפא היהודי וחזר לביתו.

כשהגיע החזון איש לבקרו בביתו, שאלו את החזון איש 'למדנו רבינו, מה היה כאן, למה ציווית שלא לחתוך היד, ואיך ידע מרן לעשות אינפוזיה, איזה מופתים אלה?'

פתח החזון איש ואמר להם: 'כשראיתי את היד, ראיתי ניפוח כזה עם מוגלות כאלה, שבאמת לפי דרגת מוגלה כזאת תיכף חותכים את היד. אלא שנתעוררה לי קושיא, הרי דלקת כזאת לוקח לה שני שבועות להתפתח, ואצלך זה התנפח תוך כדי יום אחד, ואני מבין שקושיא כזאת מתאים בתוס', אך הדוקטור אין לו שכל לשאול קושיות, הוא רואה ניפוח כזה ותיכף חותך היד שלא לזהם את כל הגוף, אך אני הקשיתי קושיא זאת, ובאתי למסקנא שכפי הנראה יש לך גם סוכר גבוה, וזה גורם שהדלקת ממחרת לבא יותר מאדם רגיל, ואם יש לך סוכר, מה שצריך זה פשוט להפחית את הסוכר, לכן תפסיק לאכול ולשתות, וכך ירד הסוכר, ועי"ז ירדה הדלקת כפי שהיא בדרך כלל יום אחד לאחר המכה, ולא כפי שלאחר שבועיים, וממילא עכשיו לך לרופא שיעשה לך בדיקת סוכר'. לאחר בדיקה ראה שיש לו שלוש מאות סוכר, ולא ידע כלום.

כל זה ראה החזון איש בחכמתו הנוראה, כי מתוך לימוד התורה ופלפוליו הקדושים, הכריע איך להתנהג.

כשחזר לחזון איש ושמע שיש לו סוכר גבוה, נתן לו החזון איש הוראות מה לאכול ומה לא לאכול, ואמר לו לשמור על זה חצי שנה, וכך הוה שלא נשאר לו זכר מאותה מחלה. הרי שכמו שכתב את ספרו חזון איש, כך השיב תשובות בעניני רפואה.

(אסדר לסעודתא)

בבני ברק היה יהודי שהיה בבעלותו בית המטבחים, והיה נוהג להתפלל ותיקין עם מרן החזון איש מדי יום. בערב ראש השנה נכנס היהודי לחנותו, ומשום מה נתקעה ידו בוו שעליו תולין את הבשר, עליו היה דם ובשר מעופש מכמה ימים, והתנפחה היד מאד מאד, ולא היה יכול בראש השנה לבוא להתפלל עם החזון איש כמנהגו, אך התעקש לבא במסירות נפש להתפלל.

בהפסקה לאחר שחרית לפני התקיעות, הראה את ידו לחזון איש, מיד כשראהו החזון איש אמר לו 'תיכף סע לבית החולים'. אחר כך קרא החזון איש לבנו ואמר לו, 'אם הרופאים ירצו לחתוך את היד, אל תתן להם'. עד כדי כך, הדבר לא היה נראה כמסוכן כל כך, וכבר אמר החזון איש שיהיה צד לחתוך את היד ויתעקשו שלא לחתוך את היד.

הם נסעו לבית חולים הירקון, והיו שם שני רופאים במחלקה כירורגית ושניהם ציוו לחתוך את היד, והתעקש הבן שלא לחתוך היד. והתחיל אחד הרופאים לצעוק עליהם, אתם מחללים יום טוב ונוסעים בראש השנה ובאים לכאן ולא שומעים בקולנו? אך הרופא השני ישב ושתק. שני הרופאים אמרו להם שאם כן אינם יודעים מה לעשות איתו.

כשראו שאין מטפלים בהם, חזרו לבני ברק לבית החזון איש, ואמר לו החזון איש 'טוב מאד שחזרת לכאן, שכחתי לומר לך מה כן לעשות, שיעשו אינפוזיה בתוך היד וכך יאכל וייתה דרך האינפוזיה'. והוא פלא גדול איך יתרפא על ידי אינפוזיה. והם נסעו עוד פעם ביום טוב לבית החולים ואמרו לרופאים שהחזון איש ציווה לעשות אינפוזיה.

הרופאים התחילו לצעוק, הרי היד מזוהמת וכבר לא יעזור לה אנטיביוטיקה וכמעט שיזדהם כל הדם והוא מסוכן שלא ימות, וצעקו על הדתיים וכו'. והרופא השני שהיה לו דרך ארץ, אמר, בין כך ובין כך הוא הולך למות, אם הוא רוצה כך, הרי יש חוק

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע הסתובב משה רבנו במחנה ישראל ואמר לכולם שטעה?

בבא מציעא דף ד

הודה

רבנו לאהרן הכהן, ואם הגיע משה רבנו למסקנה שטעה, היה די בכך שיאמר זאת לאהרן, ומה זה קשור לכלל ישראל, עד שהוא היה צריך להסתובב ולומר לכולם שטעה? ברם, הרי על משה רבנו מעידה התורה שהיה ענו מכל האדם שעל פני האדמה. ואם כן הוא המתין להזדמנות בה יוכל לספר לכולם שטעה, ולכן כאשר נקרתה ההזדמנות הזאת לידינו, הוא לא החמיץ אותה, אלא הסתובב במחנה ישראל כדי לספר לכולם כי אכן טעה.

(פניני הגרא"ל ומתוק האור)

שח רבי משה יהודה שניידר שליט"א: פעם אמר לי מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, כי רב שאינו יודע לומר 'טעית', אי אפשר לסמוך על פסקי ההלכה שלו. אדם צריך לדעת להודות בטעות, ולא יקרה שום דבר. רבי אליעזר פלצינסקי זצ"ל היה פעם אצל מרן הסטלפער זצ"ל ואמר לו וורט חזק מאד: משה רבנו כידוע טעה ביום הקמת המשכן, כאשר הוכיח את אהרן ובניו על מעשיהם ולבסוף הודה שטעה. כתוב במדרש, כי משה רבנו הסתובב בכל מחנה ישראל ואמר לכולם שטעה. שאל רבי אליעזר זצ"ל: הרי כל הנדון ההלכתי היה בין משה

קו השיעורים של 'דרשו'

*4992

077-2222666

www.Dirshu.co.il

"הנה ימים באים..."

כי אם לשמע

את דברי ה'...

הדף היומי בהלכה

- רבי אריה זילברשטיין שליט"א
עברית - שיעור מקובץ + מרחב
תלמוד 242
- רבי אפרים סגל שליט"א
עברית + אידיש
תלמוד 242
- רבי מרדכי שלמה פרינד שליט"א
אידיש
תלמוד 242
- רבי עזיאל אלון שליט"א
שאלות אקטואליות בדף היומי בהלכה
תלמוד 242

הדף היומי תלמוד בבלי

- רבי אפרים סגל שליט"א
עברית + אידיש
תלמוד 242
- רבי אליהו אורנשטיין שליט"א
עברית - שיעור מקובץ
תלמוד 242
- רבי מאיר שפרנר שליט"א
עברית - שיעור מרחב
תלמוד 242
- רבי אברהם פוקס שליט"א
דנים מתוקה על הדף היומי
תלמוד 242

עמוד היומי תלמוד בבלי

- רבי אריה זילברשטיין שליט"א
עברית
תלמוד 242
- רבי דוד הופשטר שליט"א
אנגלית
תלמוד 242
- רבי מאיר ערנבורג שליט"א
צ'רמית
תלמוד 242
- רבי דוד בוק שליט"א
עברית עם ד"ארי' פוסקות
תלמוד 242
- רבי אליהו שור שליט"א
השאלים מיומנים בעמוד היומי
עניני תלמוד 242

האם אומרים "ועל הכלכלה" בחתימת ברכת 'על המחיה'?

מגדולי האחרונים שסבר כי אין בכך תועלת; וכשמברך בנוכחות אחרים, יתכן שאף יש איסור בדבר, מחמת ההלכה שהמברך ברכה צריך להמתין בשתיקה עד שרוב השומעים יסיימו לענות 'אמן'. והנוהג לומר "על המחיה", ושומע את הברכה מפי הנוהג לומר "על המחיה ועל הכלכלה" - יש שהורו, שיענה 'אמן' מיד לאחר "על המחיה".

[שו"ע רח, י, משנ"ב ג, ושעה"צ נב; בו"מ דרשו, 45; וראה משנ"ב קכד, לז, וש"ת בצל החכמה ה, יז]

לדעת רוב הראשונים, נוסח חתימת ברכת 'על המחיה' הוא: "ברוך אתה ה' על הארץ ועל המחיה", וכן פסק המשנה ברורה. ולדעת כמה ראשונים, נוסח החתימה דומה לנוסח שבפתיחת הברכה: "על המחיה ועל הכלכלה"; ויש מגדולי ישראל שנהגו כך ויש שנהגו לומר: "על המחיה ועל הכלכלה אין צריך לומר", וכוונתם, שאם אין צורך להוסיף "ועל הכלכלה", אזי יחשב כאילו אמרו לאחר סיום הברכה: "ועל הכלכלה אין אומרים"; אך יש

האוכל ענבים מארץ ישראל ותמרים מחו"ל - כיצד יחתום את ברכת 'על העץ'?

ואם אמר על פירות ארץ ישראל "הפירות" במקום "פירותיה", יצא ידי חובה; ולהיפך, אם אמר על פירות חוץ לארץ "פירותיה" - יש שהסתפקו אם יצא ידי חובה, ויש מהם שכתב, שמסתבר שיצא. ואם אוכל פירות מארץ ישראל ומחוץ לארץ יחד - נחלקו הפוסקים אם יאמר "פירותיה" או "הפירות", ויש שציידד לומר "ועל פירותיה ועל הפירות".

[שו"ע רח, י, ומשנ"ב נא, נב ונד; בו"מ דרשו, 48-46]

על פירות משבעת המינים: זיתים, תמרים, ענבים, תאנים ורימונים, מברכים ברכה אחרונה "על העץ ועל פרי העץ", וחותרים: "על הארץ ועל הפירות". וכשמדובר בפירות שידוע בוודאות כי גדלו בארץ ישראל - גם אם הם נאכלים בחוץ לארץ - צריך להזכיר זאת בחתימת הברכה: "על הארץ ועל פירותיה". ונחלקו הפוסקים, אם צריך להזכיר זאת גם לפני חתימת הברכה: "ונודה לך על הארץ ועל פירותיה".

מדוע נוהגים בני אשכנז שלא לומר על מיני דגן מארץ ישראל "ועל מחיתה"?

ורוב הראשונים והפוסקים לא הזכירו שינוי זה, וכן מנהג בני אשכנז שלא לשנות, וחותרים "ועל המחיה".

ויש מהאחרונים שכתב טעם לחלק בין פירות למיני דגן, שמיני הדגן בצורה שבה מברכים עליהם על המחיה השתנו מצורת גידולם בארץ, שהרי רק לאחר בישול ואפייה מברכים עליהם 'על המחיה'; ויש שכתבו, כי טעם הדבר משום שחלק נכבד מהקמח הנמצא בארץ ישראל מקורו מחוץ לארץ [בו"מ דרשו רח, 49]

כאמור, בחתימת ברכת 'על העץ' על פירות ארץ ישראל אומרים "ועל פירותיה". וכן בברכת 'על הגפן' על יין המיוצר מענבים שגדלו בארץ ישראל - לדעת פוסקים רבים, יש לחתום "ועל פרי גפנה"; אך יש שנהגו שלא לשנות, וחותרים "ועל פרי הגפן", כנוסח הברכה על יין מענבים שגדלו בחוץ לארץ. ובברכת 'על המחיה' על מיני דגן שגדלו בארץ ישראל - יש מהראשונים שכתבו, לחתום "ועל מחייתה", וכן מנהג בני ספרד;

* מאכל מקמח דגן המעורב בקמח אחר - אין לברך עליו ברכת המזון ו'על המחיה' אלא כאשר הכמות היחסית של הדגן, מתוך הכמות הכוללת שאכל בכדי אכילת פרס, היא 'כזית'. ויש שכתבו, כי כלל זה אמור בתערובת שני קמחים בלבד, אלא בכל תערובת שהיא של מיני דגן עם מינים אחרים, ולכתחילה יש להחמיר כדבריהם. וכשיש חלקים בתערובת שאינם מקשה אחת עם הדגן, כמצוי בעוגות שונות עם מילוי, וכן במקרה שחלקי התערובת לא נאפו ולא התבשלו יחד, לכל הדעות אין לברך 'על המחיה' אלא באופן הנ"ל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה מברכים 'בורא נפשות' על שתיית מים לפני ברכת המזון?

ברכה אחרונה - יש אומרים שצריך לברך בנפרד, אלא אם כן אוכל פת, או עוגה וכדומה, שאז ברכת המזון פוטרת את כל האכילות יחד; ויש אומרים, שעל כל מאכל שבדרך כלל אין מברכים עליו ברכה ראשונה בסעודה, משום שנחשב כחלק מהסעודה - כגון בשר ותוספות - אין לברך עליו ברכה אחרונה אף באופן זה, משום שברכת המזון פותרתו.

[שו"ע קעט, ג, ומשנ"ב יג; בו"מ דרשו, 15, ושם קעז, 19. וראה שעה"צ קעד, לב]

כפי שלמדנו, נטילת 'מים אחרונים' נחשבת כהיסח הדעת מהסעודה, ולכתחילה אינו רשאי לאכול ולשתות עוד, ואף אם יברך לפני אכילתו ושתייתו. ואם אוכל ושותה, אם אוכל פת, עליו לברך שנית לפני אכילתו ושתייתו; ואם אוכל פת, צריך ליטול את ידיו ללא ברכה.

ובדומה לכך, הנוטל כוס יין לידו לקראת ה'זימון' בברכת המזון, הרי זה היסח הדעת, ואם אוכל ושותה, צריך לנהוג כנ"ל. ולענין

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666